

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali és előfizetési, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tőrfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége mult hó 28—29-én tartotta rendes őszi közgyűlését Fáy Gyula főispán elnöke alatt. Még a közgyűlés napján is a reggeli órákban abban a hiedelemben voltunk, hogy a közgyűlés gyéren látogatott lesz. Azonban kellemesen csalódtunk, mert 10 órakor, midőn a főispán a gyűlést megnyitotta, székházunk díszes terme gyorsan tellett meg a megyebizottsági tagok nagy számával, kiknek sorában egy-kettő kivételével a vezérférfiakat is ottan láttuk.

A gyűlés megnyitása előtt bizonyos idegességet és titokzatos bizalmas értekezéseket észleltünk a bizottsági tagok között és sürűn adogatták át a főispáni és alispáni kilíneset egymásnak, miből azt következtettük, hogy valami fontos tárgy kerül az utolsó pillanatban a zöld asztalra és valami nagy esata van készülöben. Ismét kellemesen csalódtunk azonban, mert nem egyéb, mint az ismeretes „*Ne temere*” című pápai enciklicia képezte a nagy titok tárgyát. És hála Istennek e kérdés felett a közgyűlés vallás- és felekezeti külömbiség nélkül minden személyeskedés és nagyobb izgalom mellözésével határozott, illetve siklott el. Mi véleményt sem jobbra, sem balra nem mondunk, mert nekünk is épen úgy, mint a vármegye közönségének is, ezuttal is a béke utja lehet a helyes irányunk. Meg aztán lapunk régi tisztos multjánál fogva sem pártpolitikát, sem felekezeti nem szolgál; hanem csakis a szépet, a nemeset és különösen a közügyet szolgálja és ennek látesövéen nézi és vizsgálja az eseményeket és mindenkor csak a történekről számol, a tiszta valóságnak megfelelő szigorú tárgyilagossággal. Most is tehát csak az események lefolyásáról fogunk számolni és ezen körülményüél fogva itt megszakítva sorainkat, visszatérünk a közgyűlés kezdetére.

A közgyűlés első tárgya volt az alispánnak szépen és nagy gondal meg szerkesztett jelen-

tése, melyben terjedelmesen számol be a közigazgatás lefolyt egy negyedévi állapotáról. A jelentésből különösen kiemelendő momentumnak találjuk azt, hogy a vármegyei pénzek mostani állami kezelésével és különösen a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség ügyvitelével és munkájával az alispán, de a vármegye közönsége sem lehet megelégedve, s helyesnek és indokoltnak is találjuk az alispán aggodalmát és azon kijelentését, hogy a mostani kezelés mellett nem vállalhat felelősséget a vármegye vagyonaért.

Az alispáni jelentést egész terjedelmében helyesléssel és jóváhagyással vette tudomásul a közgyűlés azzal a határozattal, hogy a számvevőségi teendőknek megfelelő pontos, megnyugtató mederbe való irányításért, illetve erre vonatkozó szigorú intézkedés elrendelése czéljából az illetékes m. kir. miniszteriumhoz indokoltan és ismételten felír.

Ezután Ferdinánd bolgár király üdvözlése került napirendre, melyre nézve az áll. választmány következő — *Lukács Géza* főjegyző által szépen fogalmazott — javaslatot terjesztette be:

Főispán ur Ömeltősága felhívja a megye közönségének figyelmét azon történelmileg nevezetes és nagy jelentőségű eseményre, mely Ferdinánd Szász Coburg Gothai kir. hercegnek Bulgária királyává lett kikiáltása által következett be, meleg szavakban emlékszik meg, hogy I. Ferdinánd bolgár királyt jó érzelmeinek összes szálai esatolják törvényhatóságunkhoz, nemzeti kulturánknak eddig is lelkes támogatója volt és ha a fejedelmi gondok viselésében megtáradt, ami kedves vármegyénkbe jött fejét nyugalomra hajtani, s már ezen tényei által is minden alkalommal kimutatta megyénk és népe iránti önzetlen tiszta szeretetét, indítványozza, hogy őt törvényhatóságunk királylyá lett kikiáltása alkalmából hódolatteljes és teljes szívből felíratilag üdvözzölje.

A határozat így szól: Áthatva azon tisztelettől, a melylyel a Szász Coburg Gothai hercegi család irányában általában viseltetünk; indítatva azon szeretet övedzete tiszteletteljes ragaszkodás által, amely vármegyénk közönsége mindenik tagjának szívében I. Ferdinánd Bulgária királyá irányában, ugyszólván kiolthatatlanul él,

Ha minden sirhalom minden virágosokra
Csak egy virággal lesz kevesebből tonva,
Ami az irgalom kosarába szántak:
Életet jelent ez sok halálraszántnak.

A sok virágzából virágerdő léssen!
S arat az irgalom! — Úgy fogadja készen
Az ellent, mely aztán már hasztalan támad!
S nem kér hozzá többet, — csak egy virágzálat!
Balla Miklós.

Halottak emléke.

A legműveletlenebb pogány népeknél is föltalálható valami tökéletlen formában a halottak iránt való kegyelet, sokszor talán csak abban, hogy emni valót raknak a halottak, vagy kedvelt eszközeit: fegyvereit rakják oda a nyugvó helyre, de akármilyen formában gyakorolták és gyakorolják is a halottak emlékezetét, letagadhatatlan tény a minden népek kegyelele a sejtlemes másvilág küszöbénél s ez a minden népek általános gyakorlata egy igazságot tár elénk s a mellett a nagy igazság mellett szolgáltat egy argumentumot, hogy az ember élete nem ér véget a földi léttel, hanem azon-tul is — más viszonyok közt, más alakban bár — folytatódik. Az állat ott hagyja elhullott társát, de az ember ösidőktől fogva tisztességet ad neki, tisztességgel takarítja el és időnként külön is megemlékezik halottairól.

Ne csodálkozzunk hát azon, ha épen az egy igaz Isten, a szellemi Isten legtisztább formájú híte: a kereszténység különös gondal ápolja a halottak kegyelele emlékezetét. Különös okai vannak reá, hiszen alapítója szöval és példával mélységesen a szívükbe akarta vénsi, hogy az emberi test életében a Szentlélek temploma volt és a halál csak várakozás ideje, a mely után következik a megdicsösülés, a mikor a rothadásban elvetett test „rothadatlanságban támad föl”, az állati test helyett „szellemi test támad föl.” Ezek Pálnak, szent Pálnak, a nemzetek apostolának tulajdon szavai.

A halál tulajdonképen fölslás és nem enyészet.

épen azon az alapon, mert fejedelmi magas állásban is érzelmeinkkel, törekvéseinkkel magát nemesak azonosítani tudta, de sőt a hajdan híres Koháry-család leszármazójaként felkent személyét velünk magyarokkal vérben testvérnek tekinté:

Örömmel fogadjuk el főispánunk előterjesztett indítványát s egyhangú lelkesedéssel határozzuk el, hogy I. Ferdinánd bolgár királyt királylyá lett kikiáltása alkalmából hódolatteljes felíratilag üdvözzöljük s uralkodásához áldást és szerenését kívánunk.

A felírat így hangzik:

„*Felséges Úr!*”

Az őszinte és igaz öröm érzetének jótékony melege árasztotta el vármegyénk közönségét azon történelmi nevezetességű és nagy jelentőségű esemény tudatában, mely szerint Felséged Bulgária királyává kikiáltott ki, ezzel kapcsolatosan pedig országa függetlennek nyilvánított.

Örömmel vettünk tudomást ezen tényekről, mert hisz Felséged vármegyénket második oly otthonának tekinté, a hol fejedelmi gondokkal megterhelte tejét mindig bizton és nyugodtan hajthatta pihenésre; mert Felséged nemzeti törekvéseinket s kulturánkat nemesak megérténi tudta, de sőt azoknak támogatója is vala; és mert előtte is szent emlékü ősanja révén felkent személyét nemzetünk testvérenek minősíti.

Mindezeknél fogva közlekedéssel párosult egyakarattal hódolatteljesen igaz szívből üdvözzöljük Felségedet Bulgária királyává lett kikiáltása alkalmából s tiszta szívből kívánjuk, hogy uralkodása legyen szerenés, népét pedig tegye boldoggá!”

A határozati javaslatot és a felíratot általános tetszéssel fogadta a közgyűlés.

Bornemisza László alispán ezután bejelentette, hogy hozzá egy indítvány adatott be a „*Ne temere*” pápai enciklikára vonatkozólag, kéri annak felolvasását.

Szentiványi Árpád nyomban tetszövalt s azt indítványozta, hogy az indítvány olvassassék fel, s minden indokolás nélkül fogadja el azt a közgyűlés, mert a commentár hozzáfűzése esetleg félreértésekre adna alkalmat.

Erre felolvasatott *Molnár József* következő indítványa:

„Tisztelettel indítványozom, hogy törvényhatósági közgyűlésünkben intézessék felírat a miniszterelnökség útján a magyar kormányhoz, azon kérelemmel, hogy a társadalmi és családi békét s törvé-

enyészet nincs is a világon, hanem a meglevők alkotó elemeire bomlanak és más összetételekben, más formákban jelennek meg. Az embernek két fő alkotó része van: test és lélek; de a kettő közül a lélek az éltető princípium, a mely egyénenként különbözőleg nyomja ki bélyegét a testen, kivált az arczon, de a test csak anyag, a mely szerveivel együtt a lélek szolgálatára áll. Mikor a halálban a lélek elválik a testtől, akkor a test maga is elemeire bomlik szét, mert sokféleből van összetéve, míg a lélek mint egyszerű és egynemű valóság, nem bomolhat szét, mert nem áll alkotó elemekből, hanem mindenben egynemű. Ekkor a léleknek olyan élete kezdődik, a mely az Isten életéhez hasonló, olyan élet, a mely a testtel, az anyaggal nem áll kapcsolatotban, más szóval a lélek átlebben az örökkévalóságba, a hol az Isten él.

Bizony ez mind sejtlemes, rejtlemes világ, a mely érzelmeink körén kívül áll, de a természetes ész is fölfoghatja, a mint az őskor bölcselői is rájöttek gondolkodás útján.

A halál gondolata hatalmasan elősegíti a vallásos élet föllendülését, mert végre is olyan dolog, a mi mindenkit érdekel, a min mindenki előbb-utóbb átmegy és a minek gondolata üdvös félelemmel szokta eltölteni az embereket, pedig „az Úr félelme a bölcsesség kezdete”, ámbár ez csak kiinduló pontnak jó, mert a kereszténységben a vallásos élet fő indító oka nem a félelem, hanem a szeretet: Isten szeretete az ember iránt és az ember szeretete Isten iránt.

Vannak olyan bölcselkedők, a kik minden összeköttetést tagadnak Isten és ember közt, a kik szerint ugyan van teremtő és alkotó Isten, de a ki hideg fűségébe visszahúzódva tovább nem törődik az emberrel és az ember sem tartozik neki semmivel!

Nem értem ezt az okoskodást! A kitől mindentünk kaptuk, a kinek mindent köszönhetünk, annak nem tartozunk semmivel? Minden teremtmény olyan módon hódol Teremtőjének, a milyen mód az ő természetének megfelel: a nagy égitestek forgásuk és keringésük gépszerű szabályosságával dicsérik az értelmes Alkotót, a nagy hegyek, a mérhetetlen tenger óriás arányaikkal

TÁRCZA.

Csak egy virágzálat!...*)

Szakadatlan hangzó halotti harangzó —
Ha egyik elhallgat, elkezd a másik;
Szívünk drága gyöngye: szemünk hulló könnye
Nyomán az anyaföld iszamórsra ázik.

Hogyha egy mederbe gyűlne egyszer egybe
Minden elhullott könny széles e hazába:
Hömpölygő hullámmal átszelné a rónát
Tisza-Duna mentén egy új folyam árja . . .

Magyar temetőknél minden zugja tömve
Egy-egy sir minden kis talpalatnyi földje,
Kalászos rónáink szorgos hangya-népe
Mint a pergő kalász, úgy omlik beléje.

Rágódik kebelén korunk szörnyű kórja.
Véres háboruknál rémesbb rombolója:
Alattomban támad, tizedeli népünk
S pusztítása elé tehetetlen nézünk.

Csirájába fojtja a fesledő bimbót,
Liliomot hervaszt, lenge száron ringót,
Sugár jegenyéink ledönti a porba —
Néma temetőknél ott hevernek sorba.

És mi látjuk őket szenvedve hervadni,
A halál esőkjától élve elhamvadni,
Tüzes poklot jární, megváltásra várni . . .
— S megyünk tehetetlen a sírjokat ásni . . .

Kegyelet szent napján, ha dér száll a földre:
Sírjaik virággal, koszorúkkal földve.
— S egy könyörgő szózat, mely e hazán áthat,
E koszorúból kér — csak egy virágzálat!

*) A József Kir. Hercegi Szanatórium Egyesület halottaknapjára.

nyekim uralmát fenyegető „Ne temere“ című pápai enciklika visszavonása iránt, czélra vezető intézkedést tenni sziveskedjék.”

Széman Endre szólalt fel elsőnek, s meglepetésének ad kifejezést, hogy a nemzetiségileg is annyira exponált Gömörmegye, hol inkább — mint bárhol — nagy szükség van a felekezeti béke istapolására, — első az országban azon megyék közt, melyek ezt a kérdést szükségesnek látják tárgyalni. Bár elismeri, hogy ezen enciklika leginkább az egyházat sérti, mégsem tartja helyenvalónak, hogy a közgyűlés azzal foglalkozzék azért, mert a közgyűlési termet sem pártpolitikai, sem felekezeti kérdések tárgyalására alkalmas helynek nem tartja. Különösen azért, mert az enciklika visszavonása iránt már a püspöki kar és a kormány is megette a lépéseket, tehát már szükségtelennek tartja, hogy e kérdésben a vármegye állást foglaljon. Ezért kéri az indítvány visszavonását.

Szentiványi Árpád hangsúlyozza, hogy a katolikus főpapság, az egyházak és a kormány mindent elkövetnek a rendelet visszavonása érdekében: az indítványban sértés nincs, az is csak azt kívánja, a mit a katolikus klérus, ezért elfogadandónak tartja.

Hámos László az indítványt szintén minden kommentár nélkül elfogadandónak tartja.

Hevessy Bertalan váratlanul lepte meg az indítványt, mert a közelmúltban igen kompetens helyről: *Darányi* miniszter, ref. főgondnok ajkairól hangzott el a megnyugtató kijelentés, hogy a katolikus klérus is, meg a kormány is mindent elkövet e pápai rendelet visszavonása érdekében. *Darányi* kijelentésének, véleménye szerint, kétszeres sulya van és épen ezért kéri az indítvány visszavonását, mert a kormánytól várja, hogy a pápai rendelet vissza fog vonatni.

Czinke István szerint a róm. kath. püspöki karnak és a kormánynak tesz a vármegye szolgálatát az indítvány elfogadásával, mert a tiltakozás erősebb lesz, ha a vármegyék is támogatják.

Molnár József elismeri, hogy felekezeti dolgoknak a törvényhatóság gyűlésteremben való tárgyalása nem jogosult, de őt a törvényisztelek őszinte hazafias érzete készítette arra, hogy indítványát megtegye, melyet beszédeben meggyőző érvekkel igyekezett erősíteni.

Az indítványt a közgyűlés ezután elfogadta. Ezután a jövő évi 1 1/2% pótdadót névszerinti szavazással megszavazták.

Nagy érdeklődést keltett a rend. tan. városok tisztviselőinek a pénzügyhatóságoknál betöltendő állásokkal szemben való incompatibilitása.

A jolsvai, rozsnói, nagyrőcei, dobsinai és rimaszombati képviselőtestületek erre vonatkozó határozatainak jóváhagyása ugyanis nagy gondot adott az állandó választmányoknak is. Némelyik helyen egyáltalán nem kifogásoltattak egyes tisztviselőknél a pénzügyhatóság vezetőségében való alkalmaztatás. Más helyeken a rendeletek értelmében kikötések tettek.

Kubinyi Aladár volt az első, ki az alispán felvilágosító szavai után felszólt. Feltűnőnek tartja, hogy egyes esetenként intézik el e kérdést. Szerinte sem állami, sem megyei, sem városi vagy községi tisztviselő ne vállaljon mellékkeresetet, mert ez a hivatalos teendő rovására esik. A tisztviselő legyen tisztviselő, s épen ezért elvi álláspontra kellene helyezkedni, nem esetenként megítélni, mert így sok visszaélés lesz.

Molnár József nem kívánja az elvi álláspontra eltolását, mert ennek — ha esetleg az állások betöltését megtiltanák — az intézmények vállának nagy kárát.

Pósch Gyula az elvi álláspontra mellett van. Szerinte a törvény intézkedése minden esetben és mindenütt keresztülviendő. Szerinte az elvi álláspontra az volna, hogy a közgyűlés egyik tisztviselőnek se engedje meg, hogy a hivatalos órákat érintő, vagy a miniszteri rendeletbe ütköző mellékhivatalt vállaljon.

Sütő István szerint az volna az ideális helyzet, amit Kubinyi Aladár fejtegetett, de minden intézménynél figyelembe szokták venni az opportunizmust, s nem tartaná helyesnek, hogy Gömörmegye másképp bírálja a

vármegyei és városi tisztviselőket, mint ezt más vármegye teszi.

Institoris Endre magyarázza a rendeletet, s kiemeli, hogy ennek lényege az, hogy a hivatalos teendők el ne hanyagoltassanak és a város érdekei ne szenvedjenek. Nálunk nincs incompatibilitás, kéri a városi képviselőtestület határozatának jóváhagyását.

Medveczky Sándor az elvi álláspontra mellett van, azt kívánja, hogy azoknak, kiknek hivatalos órához nem kötött állásuk és szabad magánygyakorlatuk van: orvosok, ügyvédek, ezeknek föltétlenül engedjék meg a pénzügyhatóságnál állás elfoglalása.

A határozatot délutánra halasztották, miután azonban a szükséges döntvények és rendeletek, melyekből a közgyűlés az ügy felől tiszta képet nyerhetett volna, nem voltak hirtelen összeszedhetők, másrészt pedig a törvényhatóság e tárgyban egy határozott elmagyarázattal állást kíván elfoglalni, a főispán indítványára utasított a tisztí főügyész, hogy a vonatkozó rendeletek és döntvények egybeállításával mellett indokolt véleményes előterjesztést tegyen ez ügyben a decemberi közgyűlésnek.

A főispán indítványa az alispán, **Hevessy** Bertalan és **Molnár** József megyebizottsági tagok pártoló felszólalásai után elfogadtatták és ezen kérdés végleges eldöntése a decemberi közgyűlésre halasztották.

Majd az árvapénzek gyümölcsöző elhelyezésének kérdése képezte élénk vita tárgyát, a miniszter azon intézkedésével szemben, hogy az árvák vagyona készpénzben kezeltesse és helyeztesse el pénzügyhatóságoknál. **Hevessy** Bertalan e tekintetben az óvatosságot ajánlja, nehogy az értékpapiroknak egyszerre való piacra dobása nagy esést idézzon elő az értékpapír piacon. **Szakall** Vincze árvaszéki elnök azt indítványozza, hogy e tekintetben a pénzkiszárási szabályrendelet dolgoztassék által. **Hevessy** pártoló felszólalása után a szabályrendelet átdolgozása mondatott ki.

Rimaszombat r. t. városnak a hittelekezetek javadalmazása tekintetében hozott határozata, mely szerint évtizedekre terjedő ellenkezések után ezen kérdés örök időre szóló egységgel lett mindkét részről közmegegyezésre elfogadva. A vármegyei közgyűlés részéről örömmel hagyatott jóvá.

A gömörmegyei általános tanítóegyesület azon kérvényére, hogy az egyesület elnöke: **Szombathy** László szerző tollából megjelent „Gömör- és Kishontvármegye népoktatás ügyének története“ című művet pártolja, akkint határozott a közgyűlés, hogy a mű kiadási költségeire 200 koronát szavazott meg, egyidejűleg pedig a „Hivatalos lap“ útján ajánlja a művet a közönség figyelmébe.

Az árváktól gyakran és súlyosan károsított **Balogér** kitépítését, mivel a község erről lemondott, a törvényhatóság nem kívánja eszközöltetni. Tekintettel azonban arra, hogy a község veszélyes helyen fekszik, s ha helyzetén javítás nem eszközöltetik, valóságos pusztulásnak néz elé; emellett a község költségein bírtokrendezés és a határnak ingyenes facesmetéssel való beültetése által vél a község helyzetén javítani. Kisebb anyagi segély megadásától, a vármegye azonban nem zárkózik el, s erre alispánját bizza meg.

Egyik fontos tárgy volt még **Korony** József és **Ibos** Jenő rimaszombati ifjak testő növendékek segélyezési kérvénye. Kérve elutasították azzal, hogy már 5 éven át segélyezte évi 200—200 koronával a vármegye. **Ibos** kérvényére pedig az lett a válasz, hogy igazolja, mely iskolában képezi magát. Itt megjegyezzük, hogy mi az efféle segélyezéseknek nem vagyunk barátai, mert még nincsen reá példa, hogy valamely segélyezett ifju beszámolt volna valamivel. Ha segélyezésre érdemes tehetség jelentkezik, azt tessék szakértők meghallgatása után nem csekély 200 korona segélyben részesíteni, de a megye költségén kineveltetni és művészsze képeztetni, ki pedig erre nem érdemes, azt tessék mellőzni, hogy az illető még ideje korán más pályát választhasson. Most is van egy ifju Rimaszombatan, kit mint művésznövendéket a megye szintén segélyezett és most azzal az

belőle egy „bellum omnium contra omnes“ mindenki harcra, mindenki ellen: a mint az istentelenség terjedésével máris kegyetlenebbül érezzük ezt a harcot: az emberek agyonvernek egymást, hogy a földön többet élvezhessenek. Ezért a tömeg számára mindenki szükségesnek tartja az Istent, a vallást, kivéve egy-két elmegyógyintézetbe való fanatikus atheistát; de sokan nem akarják maguk bevinni azt az orvosságot, a mit a profanum vulgus számára olyan jóakarattal előírnak. Azt hiszik, hogy ők nem szorulnak Istenre, ők megélik magukban is. Hiszen igaz, hogy a böleselkedő ember magától is képes valami jóra, de miért irtózik az egész jótól, a több jótól? Azt hiszem, divatnak hódolás ez is, mint a ruhában. Vannak önállóan lelkek, a kik azt nézik, mit gondol, mit mond más? mit csinálnak mások? És mivel egy pár évtized óta divattá vált felsőbb szellemiségét avval tüntetni, hogy Istennel, vallással élet nyilvánulásaival nem törődünk, ez az intelligenciához, a bon-tonhoz tartozik: azért aztán nem is vizsgálódnak tovább: van-e elegendő oka az Isten tiszteletének? minek is, hiszen kényelmesebb és hasznosabb a divatot követni: ki viselne zsinóros atillát a smokinkok és redingótok korában?

Ezek a böleselkedők, azt hiszem, némileg lelkes, de zürzavaros poéták, a kik disszonanciát visznek be oda, a hol harmóniának kellene uralkodnia. Disszonanciájuk egy ideig sértő, de azután öntudatlanul is a harmóniát segítik elő, a mely igyekszik túlhangozni az ő hangzavarukat.

Mese az, hogy a művelt ember Isten nélkül is megállhat az erkölcsiség lejtőjén: sokan próbálták azt már és sok ember nem az volt saját lelkiismerete előtt, a minek az avatatlan tömeg őt tartotta.

Hiszen egy külsőleg csak mutathat valaki hosszú ideig szép jellemet, de alkalom és körülmények változásával hány nagyság végzett óriási erkölcsi bukfenchezést, a miről tudunk, hátha még lepel nélkül állának előttünk az emberi lelkek a szívek és elmék minden titkaival! A magam részéről csak azt tehetem hozzá, hogy mentsem meg az Isten olyan művelt társadalomtól, a melyben mindenki azt tartja, hogy az Istennek nincs

indoklással, hogy a művészi lelket pihentetni kell, öreg anyja nyakán él és finom Lancasster-fegyverből vadászattal tölti idejét. Ibsen felett nem törünk pácézt, mert szakértők nem vagyunk, akad azonban szakértő, ki megtudja mondani eddigi művei után, hogy lehet-e belőle festő, vagy nem. Ha igen, ugy nagyobb mérvben kell segélyezni, ha pedig nincs reá kilátás, mellőzni kell. És ha van a vármegyének e czélra pénze, akkor inkább a közigazgatási tanfolyamot látogató tehetségesebb és szegény ifjakat kellene segélyezni.

A távbeszélő felállítás költsége az alispán elszámolását a közgyűlés tudomásul vette, egyidejűleg ismét hitel igénybevitelére adott felhatalmazást. Az alispán pedig kilátásba helyezte, hogy a jövő tavasszal reményli, miszerint a körjegyzőségek is összeköttetést fognak nyerneni.

A serkei körjegyzőséghez tartozó községek szervezkedési szabályrendeleteit a közgyűlés jóváhagyta, ellenben a gömörpanyíti körjegyzőségekhez tartozó községeket, mivel azok intézkedéseiben törvénybe és szabályrendeletekbe ütközök voltak, egyes szakaszaiban elutasította.

Tornalja nagyközség vásár engedélyezése iránti kérvényét a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumhoz pártolólag határozta el felterjeszteni.

A közgyűlés csak 29-én a délutáni órákban nyert betegezt.

Fehér-kereszt gyűlés.

A Gömörmegyei jótékony „Fehér-kereszt egyesület“ **Bornemisza** Lászlóné alispáné és **Hámos** László nyugalm. főispán társelnökök elnöke alatt nagy érdeklődés mellett mult hó 29-én, a vármegyei székház kisebbik tanácstermében nagyfontosságú gyűlést tartott.

A gyűlésen jelen voltak: **Keru** Adolfiné és dr. **Baksay** Dezsóné alelnökök, továbbá **Boczkó** Dánielné, özv. **Bernáth** Gyuláné, özv. **Csáder** Antalné, **Eperjessy** Józsefné, **Farkas** Zoltánné, **Fekete** Otte Hedvig, dr. **Győrky** Pálné, **Illés** Ilona, **Klein** Mórné, **Lukács** Gézánné, dr. **Löcherer** Tamásné, **Leγγελ** Ivánné, **Máriássy** Lászlóné, özv. dr. **Marikocsy** Istvánné, **Molnár** Józsefné, **Tóth** Béláné, dr. **Veres** Samuné urhölgyek; továbbá **Fáy** Gyula főispán és **Bornemisza** László alispán, udvari tanácsos, **Boczkó** Dániel, **Medveczky** Sándor, **Molnár** József, **Széman** Endre, dr. **Soldos** Béla tagok, dr. **Löcherer** Tamás igazgató-őorvos, **Eperjessy** József pénztárnok és **Komáromy** István titkár.

Bornemisza Lászlóné a szép számban megjelent tagokat szívélyesen üdvözölvén, a gyűlést megnyitja s a szót **Hámos** László társelnöknek adja át. **Hámos** László társelnök szintén szíve egész melegével üdvözlő a megjelent tagokat és előterjeszti, hogy a mai gyűlés tárgyát az képezi: miszerint az Országos Liga hajlandó a Fehér-kereszt együletet segíteni nemes törekvésében és ha a Fehér-kereszt jelenlegi vagyonát a Liga rendelkezésére boesajítja, kilátás van arra; miszerint városunkban már a közel jövőben egy nagyobb arányu nyomorék gyermekotthon létesítettik, mely második lesz az országban. Az így rövidebb megértése czéljából a következő kérdéseket teszi fel: 1. Hajlandó-e az egyesület a ref. egyház tulajdonát képező régi gimnáziumi épületet 70000 koronáért megvenni? 2. Hajlandó-e az egyesület jelenlegi összes vagyonát és tagdíjait e czélra az országos gyermekvédő Ligának átadni? 3. Elvállalja-e az egyesület továbbra is a felügyeletet és vezetést. Igen, vagy Nem? A feltett kérdésre, az egyesület miután tulajdonjogának a jövőben is sértetlen érvényben maradása tisztázott, **Bornemisza** László és **Molnár** József pártoló felszólalásai után egyhangulag „igen“ -nel válaszolt.

Ezután a Ligával megkötendő egyezség keresztül vitelével az elnökség bízott meg. Mely után az elnök szívélyes köszönő szavakkal a gyűlést berekesztette.

Korszakot alkotó lesz e gyűlés határozata jótékonyági intézményeink történetében, mert nem kevesebb, mint 100 gyermek fog elhelyezést nyerni az új helyiségben és az országos Liga ez értelemben vállalni és

reánk gondja, minékünk se legyen az Istenre! Több oldalú tapasztalásból mondhatom: óriási erkölcsi dekadencia volna ott!

Felületes emberek szokása a külső szerint itélni, s mikor vallásos életéről beszélnek: akkor a tömeg külső, sokszor politikai berendezkedése szerint itélik meg a vallás lelki erejének értékét, s nem veszik figyelembe az évtizedes mulasztásokat és gátló körülményeket, a melyek útjába állottak a lelki erők természetes fejlődésének s a melyeken csak áradatszerűleg tud áttörni a felduzzadó erő. Kellő időben mindig támadnak próféták, ha nem is szörzsákba öltözött és sáskával élő remetek többé, mint évezredekkel ezeltört vezették az akkori nyers erejű barbár népek lelki életét; ma a korhoz mérten a próféták is finomabbak, de csak szét kell néznünk, fölismerhetjük őket ma is arról a mélységes vallási erőről, a mi lelkükben a tömegeket magukkal ragadja, arról a fáradságot nem ismerő, szeretettel teljes munkáról, a mellyel mások lelki javán buzgólkodnak. Vannak ma is próféták, de esoda kellene ugy-e? hogy kíváncsiságunkat kielégíthessük: olyan esoda, a melyet tudósokból álló akadémiái bizottság előtt vinne végbe a teremtés Ura? Ilyen szolgálva szeretnék az Istent tenni a mindent kritizáló lelki koldúskok, a kik maguk nem akarnak járnai az Isten útján és másokat sem akarnak oda engedni, mert nem szeretnek bölcsességükkel magukban járnai. Az Isten malmai pedig örölnék tovább és szétválasztják a mélyebbre került aczélós tiszta búzát a könnyű konkolytól és a pehely könnyű polyvától.

Odakerül mindenki végre is a Biro elé a számadás sejtelmes napján, mikor a lélek elválik a testtől és akkor föllebben a fátyol s eloszlik a homály a nagy titokról.

Nagy vigasztalás a hívőre, virág a merdek sziklán az a hívő bizalom, a mit a költő e sorokkal fejez ki:

„Bizton tekintem mély sírom éjjelét!
Zordon, de őh nem lehet az gonosz,
Mert a te munkád: ott is elszórt
Csontjainat kezeid takarják!“

emlékeztetnek a végtelen hatalomra; az égi láng villáma és dörgése iszonyu erejével utal a Teremtő felé, ugyan azzal a gátjait áttört, megduzzadt áradó folyam, de ezek a rombolás művei, hát a földi élet értéféle harmonikus, művészi formájával és czélszerű berendezésével egészben és részleteiben kinek dicsőségére írott himnus?

„Harmatesep, virágszál kinek hirdeti keze alkotását?“

Hát az ember? az értelmes lény, az ember az hányódik csak ugy czéltalanul a világit életének szakadatlan dicsőtő ódái között? Ki fogja ezt velünk elhittetni? Az ember lényéhez tartozik az értelem és a nemesebb érzelem, ez a lényege, tehát az ember az értelem és érzelem: az ész és szív hódolatával tartozik Teremtőjének.

Meg is adja ezt az emberiség virága, az emelkedett szellemű költő:

„Buzgón lemond szíved előtt, dicső!
Majdan ha lelke záraitól kikél,
S hozzád közel járulhat, akkor
A mi után eped, ott eléri.“

Igy énekel s éneke hangjára kiemelkedünk a csúf marakodásból, a melylyel ember agyarkodik embertársa ellen, hogy annak szájából kiüssön egy pár falat kenyeret. Istenről nem tudhatunk többet a földi életben, mint a mit ő magáról valami módon közölt velünk, s hiába is kutatunk, a saját elménk nem visz közelebb hozzá s igazat adunk a költőnek, aki így kezdi remekművét:

„Isten, kit a böles lángeze fil nem ér,
Csak titkon érző lelke óhajta sejt:
Léted világit, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.“

Jól sejtí, hogy a rengeteg fény elvakítja a földi halandó szemét, mert ezek a szemek csak egy oldalát fogják föl egyszerre a véges földi tárgyaknak is, hogyan foghatnák hát föl a Végtelennek minden kiterjedését: szemünk bizony nem tekinthet bele!

De azt érezzük, hogy az Istentől függünk, hogy az Isten kezeiben vagyunk, s hogy Isten nélkül olyanok vagyunk, mint a pusztába kidobott porszem. Az emberi társadalom Isten nélkül elpusztulna, lenne

fedezni fogja az összes terheket; anyagi gond tehát nem fogja többé nyomni keblünket, csak az odaadó önzetlen szeretet és könyörület fog abból kisugározni és a nyomorékok 100-ait fogja az életnek megmenteni.

Hírek és vegyesek.

A reformáció emlékünnepe. Az idén a szokottnál nagyobb ünneppel ülte meg az egy. prot. főgimnázium a reformáció emléknapiját, a mennyiben résztvett azon a polgári leányiskola és meghívták a város közönségét is, de maga a nyomtatott meghívó is gazdagabb programot tüntetett föl. Az ünnepség d. e. 11 órakor folyt le a főgimnázium tornasarnokában s szent énekkel kezdődött. Erre következett Gyürk Pál főesperesnek, a főgimnázium ág. h. ev. vallás-tanárnak szívből jövő, megható imája, majd Czinke István lelkész, református vallás-tanár tartott a tőle megszokott ékes-szólással emelkedett hangulatu ünnepi beszédet. Ezután a programtól eltérőleg Kósik Gyula tanuló szavalta Jámor Lajos: „Reformáció emlékünnepe” című költeményét. Majd egy pont elhagyásával „a worms ki-hallgatás” című hatásos dialóg következett, ifj. Porkoláb Gyula szerzeménye; előadták Veress Károly és Batta Bálint tanulók. Emlékbeszédet tartott még Koós Elemér tanuló, a ki a szónoklás terén szép gyakorlottságot tüntetett föl. Majd „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű, ismert protestáns ének következett, a melylyel véget ért a szépen sikerült emlékünnepe, mely a protestáns közönséget hitbuzgóságra lelkesítette.

A bolgár király üdvözlése. Coburg Ferdinánd királylty történt kikiáltása alkalmából mindenfelől számosan üdvözlök. Tomory Géza garamvölgyi járási főszolgabíró is táviratilag üdvözlölte, mire a király következőleg válaszolt: „Fogadja kedves üdvözlőteért meleg köszönetem. Ferdinánd.”

Baksay István. közéletünknek e több mint félszázadon át kiváló munkása, ki előrehaladt kora folytán már tavaly óta nem vesz részt a közügyekben, vasárnap beadta lemondását a helybeli ref. egyház főgondnoki állásáról, melyet az egyháztanács mély fájdalommal vett tudomásul. Az egyháztanács tagjai nagyon jól tudták azt, hogy Baksay István a hosszú élet eredményekben gazdag munkássága folytán már meglehetősen táradt s előre haladt kora következtében nem is várták már tőle azt a testi és lelki rugókonyságot, melyet annyira megszoktak tőle, de érdemeire való tekintetből szívösen látták volna őt ezenül is az elnöki székben, hol főleg az egyház telvirágoztatása körül soha el nem muló érdemeit szerzett s ezért az egyház tanács-tagok szívök sugallatára hallgatva annak az óhajtnak adtak kitéjezést, hogy az elnöki széket tovább is megtartják. De midőn illetékes helyről azt az értesítést nyerték, hogy a nagyérdemű főgondnok lemondási szándéka, az ő egészségi körülményei folytán, megmáshatatlant: azon egyhangu határozattal fogadták el lemondását, hogy az egyház örökös tiszteletbeli főgondnokává választják meg. És az egyháztanács e meleg nyilatkozatával méltó koszorút tett annak a férfinak homlokára, ki soha nem lankadó lelkesedéssel s kimeríthetetlen áldozatkészséggel csaknem két évtizeden át teljesítette a főgondnoki teendőket. Meg vagyunk győződve arról, hogy a közügyek teréről immár teljesen visszavonuló férfinak, ki hatvanévi évre terjedő s eredményeit tekintve csaknem páratlan munkássága által tett tanubizonyosságot arról, hogy Rimaszombati városának valóban *disz*-polgára: szeretett egyháza által nyújtott koszoru a legszebbek közé tartozik, melyekkel valaha hosszú életpályája alatt elismerést megtisztelte. Ertesülésünk szerint a főgondnoki állásra utódjául az egyházközség közgyűlése, mely valószínűleg november 8-án lesz, oly férfit szándékozik megválasztani, kinek eddigi érdemei, vallásának szeretete s törhetlen buzgósága azt a reményt kelti mindenkiben, hogy méltán fog a Baksay István örökébe lépni.

Gróf Andrássy Dénes adománya. A nagy-lelkű főúr a ragályi róm. kath. templom bel-felszerelésére 300 koronát adományozott. A nemesszívű adományozónak a ragályi róm. kath. hitközség ez uton is a leghálasabb köszönetét nyilvánítja a kegyes adományért.

Birói vizsga. Dr. Urszinyi József, ifjúságunk egyik szimpatikus tagja, a rimaszombati kir. ügyészség megbízottja a birói vizsgát mult hó 26-án tette le szép sikerrel a budapesti ügyvédviszsgáló bizottság előtt.

Gyakornok-felvétel. A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársulat ez őszön is több tisztviselő-gyakornokot vett fel telepeire. Városunkból Vályi Ferencz polgártársunk jelesen matúrozott „Ferencz” nevű fiát vette fel az elsők között és szolgálattételre a rosnói bányatelephoz osztotta be.

Esküvők. Szállóssy László nemesmartonfalai tanító hétfőn f. hó 26-án tartotta esküvőjét városunkban a ref. templomban Draskóczy István vármegyei közközházi gondnok kedves leányával: Honkával. Az ifju pár-hoz Czinke István ref. lelkész szép beszédet intézett.

Putnokon f. hó 28-án tartotta esküvőjét Serecs József tátrafüredi gyógyszerész, a nemesmartonfalai reform. lelkész derék fia, Járdánbázy Dénes nyug. állatorvos kedves leányával: Gizellával.

Nagyroczén f. hó 29-én tartotta esküvőjét Türköly László bírósági jegyző — Türköly József helybeli elemi fiúiskolai igazgató s lapunk kedves munkatársának jeles fia — özv. Pöschl Albertné szeretetreméltó leányával: Etelkával.

Városunkban f. hó 28-án is volt esküvő. E napon tartotta egybekelését özv. Lakatos Istvánné szép leánya Margit Vincze József nagybátyonai máv. tisztviselővel.

Eljegyzés. Feleden mult hó 25-én dr. Borsóki Árnin ottani közkezdett körorvos családjában kettős örömmünepély volt, amennyiben e napon az orvos kedves leánya Anna egybekelési ünnepele alkalmával tartott eljegyzést Borsóki Erzsike Lovas Sándor okleveles jegyzővel.

Vargha Gyula jénei körjegyző, a megyebeli körjegyzői kar tehetséges, fiatal tagja, mult hó 29-én eljegyezte Almágyon Jády Irmát, Jády Ferencz almágyi körjegyző és neje Konrád Józsa kedves és szép leányát.

Kovács Ernő Karácsonymezőről eljegyezte Geiger Janka kisasszonyt Eperjesen.

Városok polgármesterei. A rendezett tanácsú városok polgármestereinek gyűlésén Budapesten dr. Kovács László rimaszombati és Basillócs Gusztáv jolsvai polgármester is résztvett.

Halálozás. Dr. Lichtschein Adolf vasuti orvosi tanácsadó s vármegyei tb. főorvost mély gyász érte, amennyiben testvére: Lichtschein Jakob október 27-én Sajó-Kazinczón elhunyt. Halála széles körökben őszinte részvétet kelt. A tisztos férfiú hült tetemeit 28-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Lévay költeménye. Lévay Józsefnek, Borsodvármegye nyugalmazott alispánjának, a híres költőnek mult számunkban közöltük „A szobor mellett” című gyönyörű költeményét, a mely költemény Bornemisza László alispánunknak van ajánlva. A mennyiben többen nem bírnak tudomással arról, hogy az ősz költő mi ezélebb pengette meg lantját és miért ajánlotta, illetve ezimozte e költeményét Bornemisza Lászlóhoz. Sietünk közre adni, hogy az ősz költő a nyár folyamán, mint annak idején közöltük is, pár napot itt töltött egyik legjobb és legrégibb barátjánál Bornemisza Lászlónál s napokon át el-elgondolkozott Tompa Mihály szobra alatt. Akkor szólalt meg tehát lantja és e remek, sokatmondó költeménye a régi emlékeim elmerengve született meg. Engedélyt azonban a kiadásra csak mostan nyertünk s ezen körülményneél fogva közöltük csak most a költeményt. Az eredeti kézirat Bornemisza László kezei között van, ki úgy tudjuk, hogy azt a vármegyei muzeumnak fogja idővel ajándékozni.

Világítási mizériáink. Nagy örömben voltunk, a midőn a villanyvilágítás városunk falai között is megjelent, az intézők nagyban biztatták is a közönséget a tömeges részvételre, mert hát a világítás ezek után tiszta és kifogástalan lesz, s e mellett alig kerülend valamivel többbe a petroleumvilágításnál. Ma már tisztába vagyunk, hogy a villany használata csaknem háromszorosan haladja meg a petroleumvilágítás költségeit, dacára, hogy gondos háziasszonyaink csak a legszükségesebb időkre korlátozzák a világítást, s ez az oka azon szálló igévé fejlett közmondásnak, hogy: „villany mellett vakoskodunk.” Ebbe már bele törődünk; sokkal nehezebb azonban megszokni azt, hogy az esti órákban (vasuti közlekedés után, tehát 10 órakor) a város utcainak világítása oly nyomorult, mely mellett még a legforgalmasabb utcákban sem láthatunk 3-4 lépésre, s nyugodtan követhet el a duhajkodó vagy rossz ember a békés járó-kelő ellen inzulmokat a nélkül, hogy az illető a tettest még fölismerni is tudná. Hát ez igazán nagy hiba, a melynek elenyésztetésére a város hatóságának kellene ügyelni. De az meg már igazán megbotránkoztató, hogy a drága villanyvilágítás mellett mi mindent kell elszemvedni a szegény embereknek. Hisz nap-nap után tapasztalhatjuk, hogy alkonyatkor 1/2 öt órától tél hatig hol ég a villany, hol nem. Igazán az embernek önkéntelenül is az a nóta jut eszébe, a mit a régiektől hallottunk valaha: „Hol eloltja, hol meggyújtja.” De ez az állapot, a mily komikus ép annyira vagy még inkább bosszantó és e mellett veszedelmes is: bosszantó, mert a munkálkodót dolga zavartalan elvégzésében gátolja meg, s veszedelmes, mert szemünk épségét s használhatóságát támadja meg. Ugy tudjuk, hogy a villanyvilágítás jövedelmező üzlet, de akár az, akár nem, a fogyasztó közönségnek teljes joga van pénzeért kifogástalan ellenszolgáltatást követelni. Komolyan figyelmeztetjük tehát az üzemvezetőseget, hogy kötelemeinek közmegelegedésre tegyen már eleget, mert a lakosság türelme valóban fogytán van. (B-tt.)

Kabaret-estély. A rimaszombati polgári olvasókör helyiségében november hó 7-én esti 8 órakor táncszal egybekötött kabaret-estély tartatik a következő műsorral: 1. „A lezke”, vígjáték I. felvonásban. Szereplők: Hosszút Árpád, Rábely Etta, Hegedűs Géza, Steffanits Aladár és Kovács Emma. — 2. „Népdalok”, éneki: Krausz Jolánka. — 3. „Hipnotizmus”, Gabányi-tól, előadják: Varga Ilonka és Káposztás László. — 4. „Dadogó kuplé”, éneki: Sciuto Kornél. — 5. „Csók után”, vígjáték I. felvonásban. Szereplők: Hegedűs Géza, Káposztás Irma, Sciuto Kornél, Rábely Etta és Steffanits Aladár. — 6. „A klasszikus esavargó”, (rendőrségi jelenet). Előadják: ifj. Rábely Miklós, Kovács Zsigmond és Steffanits Aladár. — 7. „Epizódok a sugólyuk körül”, 50-ik sugásának jubileuma alkalmából elmondja: Fráter Sándor. — 8. „A boszorkány dala”, drámai költemény, Wildenbruchtól. Szavalja: Hosszút Árpád. — Belépti-díj: Az 1-4 sorban személyenkint 2 korona, a többi sorok 1 kor. 60 fillér; állóhely 1 kor. 20 fillér. Diákjegy 80 fillér. — Jegyek előre válthatók ifj. Rábely Miklós könyvkereskedésében. A gazdag és változatos műsor, a szereplők egyénisége, kipróbált ereje már előre is nagy sikert biztosít a kabaret-est fényének.

Elelmiszer vizsgálat. Az országsszerte megszorgított élelmiszer és mezőgazdasági termékek ellenőrzése városunkban is éreztette hatását. Ugyanis az illetékes miniszteriumok megbízatása s a kassai m. kir. mezőgazdasági nagy kísérleti állomás utasítása folytán megjelent itt dr. Donáth Géza kir. vegyész s ellenőrző szemlélt tartott. Ez alkalommal ugyancsak a mezőgazdasági termékek, élvezeti cikkek és élelmiszerekre terjeszkedett ki, azonban kilitásba van helyezve, hogy a bor és szeszes italok is vegyelemzés alá kerülnek. A jelenlegi vizsgálat eredménye természetesen csak a megjelentő vegyelemzés után állapítható meg, a kir. vegyész azonban észrevételeit és megjegyzéseit esetről-esetre megtette. Ugy véljük, hogy az állandónak mutatózó vizsgálatok az élelmiszerek minősége és élvezhetősé voltára igen jó hatással lesznek. A rendőrkapitány hivatal közegészségügyi rendőri szemlélt is eszközölt, mely egy helyen szomorú tapasztalattal járt.

Egy gömörmegeyi agár diadala. A mult évben a szolnoki országos agárversenyen egy gömörmegeyi földbirtokos vitte el agarával az első díjat. Most pedig arról értesülünk, hogy ez idén is, ha nem is az elsőt, de a harmadik díjat — 56 kiváló agár közül — ismét gömörmegeyi vitte el és pedig pelszuezi Hámos Antal agára. Ezek után, meg a hallottak után is nagyon esudálkozunk azon, vajjon miképen történhetett az, hogy az itteni versenyen bár legjobbnak minősítették Hámos Antalnak szolnoki 3 díjjal kitüntetett agarát, miért nem vitte el nálunk az első díjat?

Szálloda megnyitás. A „Hungária” szálloda teljesen készen immár a közönség rendelkezésére áll, s a diszes új kávéházat tegnap nyitották meg. A pompásan, nagy kényelemmel berendezett, modernül felszerelt kávéház és étterem bizonyára kellemes találkozó helye lesz az intelligens osztálynak.

Műkedvelői előadás Nyustyan. Nyustyan október hó 18-án az árva gyermekek telruházására színelőadást rendeztek. Színpad került a „Kósa Jutka” népszínmű 3 felvonásban. Az előadás nagyon jól sikerült s az árva gyermekeknek 60 korona jutott, melyből fel fogják őket ruházni. A szereplők mindannyian jól megállták helyüket, s játékkukkal sok tapost és nagy sikert arattak.

Halalos végű verekedés. Lubényen f. évi márczius 15-én a Weisz Árnin koreszmájában a magyar munkások a horvátokkal összevessztek, s Mihócsik Márton lubényi lakos Poppas Markót egy hasbaszurta, hogy az néhány nap alatt a helybeli közkórházban meghalt. A bíróság Mihócsik Mártont és mint bünességeket Mihócsik Andrást és Sloszjár Jánost kérdőre vonta s a 28-án Kolbay Sándor kir. táblai bíró elnöklésével megtartott főtárgyaláson Penyigey Lajos kir. ügyész vádbeszéde s Türköly József dr. védbeszéde után, Mihócsik Mártont bünessnek mondták ki az erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértésben s két évi börtönrre ítélték. A két bünesség felmentetett. Az ítéletet a vádlott és védője megfélebbzték.

Emberölés. A helybeli kir. ügyészséghez t. hó 28-án távirati jelentés érkezett, mely szerint Királyhegyalján (Sumjácson) Havran Pétert agyonszurták. A hullaboncolás, melynek megejtése véget dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos kiszállott, 29-én ment végbe. Az előzmény az volt, hogy a vásáron hétfőn Királyhegyalja község határában egy ló felett összevesszett Havran egy másik cigányval, ez aztán Havran leszurta. A tettest letartóztatták.

Duhaj legények. Rozsnyóról egy körtvélyesi szőlős gazda emelt nálunk panaszt, hogy a sziliceai legények nemesak nagyon megdézsmálták a körtvélyesi és almási szőlőket és a szőlő pásztorok ellen valóságos harcrot folytattak löfégyverekkel, de az ottan tartott szüretet is zavarták és a szüretelőket valóságos rettegsében tartották. A hatóságok pedig nem jártak el kellő szigorral. Hogy tehát ez jövőre elő ne forduljon, ajánljuk a duhaj legényeket a hatóságok figyelmébe.

Hirdetmény.

804. sz. — A védtörvény 35. §-a értelmében az 1888., 1887. és 1886-ik évben született rimaszombati és idegen illetőségű hadkötelesek felhivatnak, hogy folyó évi november havában a katonai nyilvántartó hivatalnál (rendőrkapitányi hivatal) személyesen vagy írásban összeírás végett jelentkezzenek.

Azon hadkötelesek helyett, kik távol vannak, ezen bejelentést szülei vagy meghatalmazottjaik teljesíthetik.

Idegen illetőségűek igazoló (munka, eselédkönyv stb.) irataikat jelentkezésük alkalmával magukkal hozni kötelesek.

A védtörvényben említett kedvezmények iránti kérvények (egy éves önkéntesi jog, póttartalékba helyezés stb.) felszerelve 1909. évi január vagy február havában a katonai nyilvántartó hivatalnál feltétlenül benyújtandók.

Az illetőségi sorozó járason kívüli állítás iránti felszerelt kérvények a jelentkezés alkalmával nyújtandók be.

Ezen jelentkezési kötelezettség elmulasztása 10 kor-tól 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik. Rimaszombat, 1908. október 23.

Dr. Gyürk Pál, h. polgármester.

Vásárjog bérbeadási hirdetmény.

Tornalja nagyközség előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község vásári helypénzszedési joga 1909. január hó 1-től kezdődőleg 1911. évi december hó 31-ig terjedő három egymásután következő évre az 1908. évi november hó 9-én délután 3 órakor Tornalja nagyközség házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 7000 korona. Árverezni szándékozó az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10%-át tartoznak az árverést vezető községi bíró kezeihez bnatpénzt letenni.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község házában mindenkor megtekinthetők.

Kelt Tornalján, 1908. évi október hó 29-én.
Facsinay István. **Varga Boldizsár.**
községi jegyző. községi bíró.

Hirdetmény.

851. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 193.8. számú végzése következtében Molnár József ügyvéd által képviselt Rimaszombati takarékpénztár javára, Schubert Danó ellen 14968 korona 2 fillér s járuléki erejéig 1908. évi október hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2760 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: takarmány nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1908. évi V. 193. számú végzése folytán 14968 kor. 2 fill. tökéketétel és eddig összesen 388 kor. 44 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig a Zabzó-pusztai határában leendő megtartására 1908. évi november hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitéjtetik és ahhoz a venni szándékozó ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogtnak adatni.

Rimaszombat, 1908. évi október hó 30-án.
Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. Nyústyá. Mint lapunk fején olvashatja, névtelenül beküldött cikket vagy közleményt nem adunk ki. Szíveskedjék magát megnevezni.

P. J. Jolsva. Nem tudtuk beszorítani, csak jövő számunkban hozzuk.

Nyilttér.*)

Elegáns női és gyermekkalapok, sportsapkák, gyászkalapok, menyasszony-koszorúk, fátylak, divatos női- és gyermekfelöltők, kezdett és kész kézimunkák, kézimunkakellékek, kézimunka dísz tárgyak, nagy választékban rak-táron vannak és jutányosan beszerezhetők.

FISCHER BERTA női divattermében
Rimaszombat, Deák Ferenc-utca 24.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk

Eladó bronz tenyészpulykák.

2 darab nagy gunár a 8 korona.
8 darab nagy jércze a 5 korona.
6 darab idei gunár a 6 korona.
8 darab idei jércze a 4 korona.

RIMASZOMBAT KOSSUTH-U. 27.

Gömörvármegye

legrégibb butorkereskedése eladó.

Az 1864. évben Rimaszombatban létesült és az egész vármegyében a legjobb hírnévnek örvendő

HOLLÓSY JÓZSEF-féle

gazdagon felszerelt

nagy butorkereskedés

a tulajdonos hosszas betegsége miatt kiárusítja vagy teljes egészében is eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos:

Hollósy Józseffel vagy
idb. **Rábely Miklóssal.**

A LEGJOBB PADLÓMÁZ

FRITZELACK

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓ!
Használatban a legolcsóbb!

Tudományos folyóiratokban higienikus tulajdonságánál fogva elismerőleg van említve! — Raktár:

Róth Géza, vas- és festékáru üzlete
RIMASZOMBAT. 2-10.

Köhler István

tüzoltószersz., fecskendő-, szivattyú- és gépgyára BUDAPEST.

Iroda: VIII., József-körút 9. Gyár: X., Felsővaspálya-u. 5.
5-10 **Részletfizetésre is!!**

Hirdetmény.

391. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1908. évi 5252. számú végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt a gömörmegyei nép- és iparbank javára **Balyó Bálint** ellen 600 kor. s jár. erejéig 1908. évi aug. hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült követelő ingóságok, u. m.: takarmány, szalma, tinó, szekér, szóró rosta nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1908. évi V. 290/2. számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 75 kor. 23 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Csakóban alperesnél leendő megtartására **1908. évi november hó 7-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1908. október hó 18-án.

Kovács Géza, kir. jbir. végrehajtó.

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos

szemgyógyintézete

Miskolcson, a „sanatorium és vizgyógyintézet”
felső épületében. — Telephon 221.
Rendelés hétköznap délelőtt 11 órakor és délután 3 órakor.

Árverési hirdetmény.

A **Rimaszombati Takarékpénztár-nál** az ez évi október hó 1-ig nem rendezett zálogtárgyakra az árverés **november hó 4-én** délután 2 órakor fog megtartatni, melyre a venni szándékozók ezennel meghívatnak.

Meghosszabbítások november hó 2-áig fogadtatnak el, azontul csak kiváltással rendezhetők az előlegek.

Rimaszombat, 1908. október hó 23-án.

2-2 **Rimaszombati Takarékpénztár.**

Eladó ház telekkel.

Putnok nagyközségben a vásár-tér mellett **új ház,** mint üzlethelyiség, 600 négyzet öl belső-séggel **örök áron eladó.** — Értekezhetni lehet: **ARANY LAJOS** tulajdonos, putnoki lakossal.

Szoyka Pál

női kézimunka-, rövid-, szövött-, diszmu-, játék- és divatáru-üzlete
Rimaszombat, Rákóczi-utca 1.

AJÁNLJA: Dús raktárát mindennemű női-kézimunka kellékekben: előnyomott, kezdett és kész kézimunkákban.

Jutányos áron **függöny-kongré** és **horgoló cordonettek.**

Nagy kiterjedésű **himző előnyomdáját,** keresztöltéses, horgolási és egyéb kézimunka **kölcsön-** mintáit, úgy **monogrammok, menyasszonyi kelengyék** és **színes disz-dolgok** himzése is elvállaltatnak.

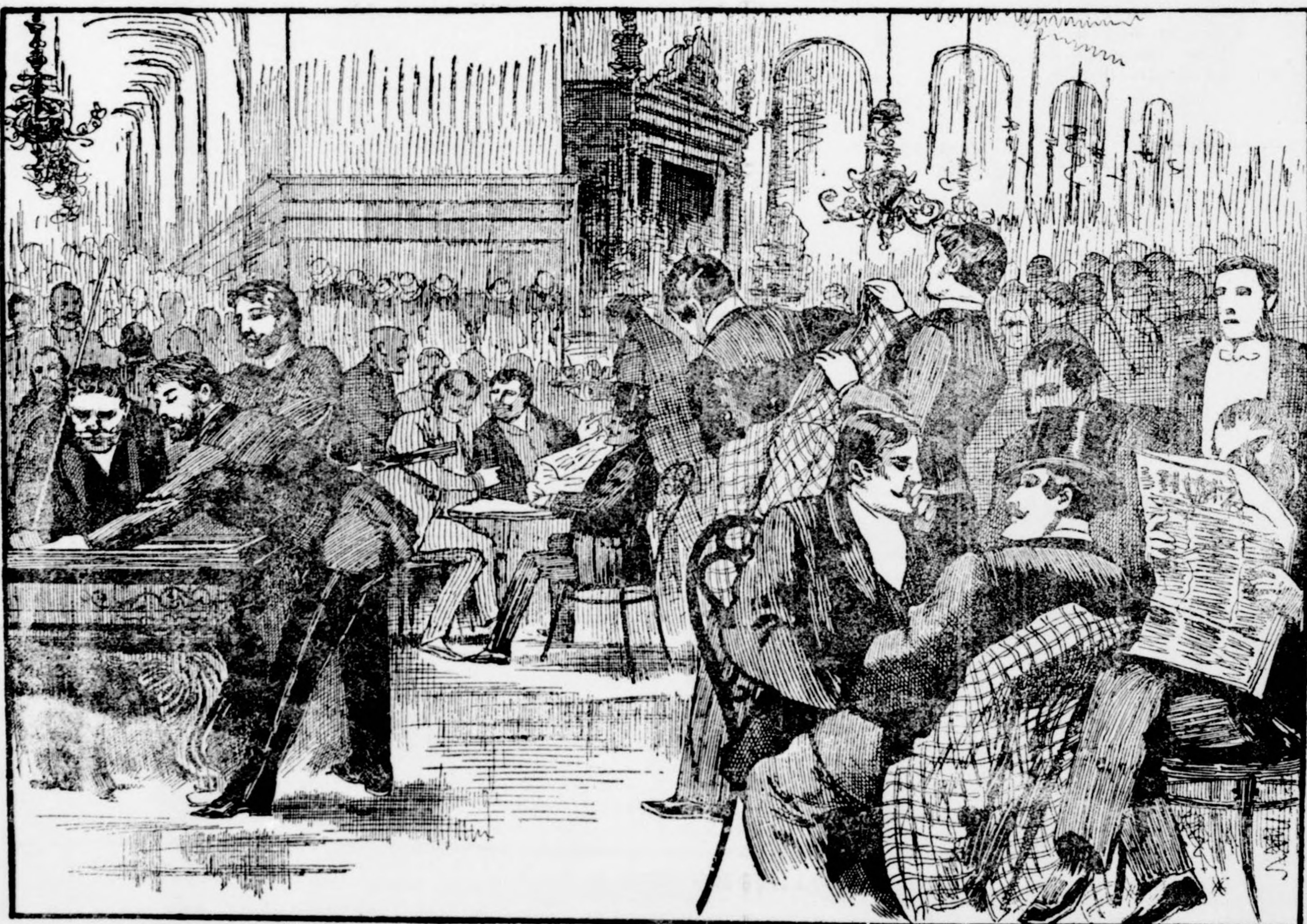
Lombfűrészeti, fafaragászati, fa- és bárszony **égetési kellékeit.**

Karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyak, himzéssel befejezendő és kész **plüss-kazettek, albumok, mappák, emlékkönyvek, tárczák, ridikülök** és egyéb **diszmu áruit.**

Együttal a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy ez idén is **játékraktáramat** a legszebb és legújabb dolgokkal szereltem fel, melyben minden igényeknek megfelelő dolgok óriási választéka feltalálható.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek. 1-*

Hungária-szálloda megnyitása!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a „Hungaria” szálloda, étterem és kávéházat **1908. október 31-én szombaton, Oláh Gyula** zenekarának közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitottam. — A szálloda a mai naptól — a legnagyobb kényelemmel berendezve — a t. helybeli és vidéki, valamint a t. utazó közönségnek is rendelkezésre áll.

B. pártfogásukat kéri tisztelettel

Ródos Ignác, szállodás.

Hirdetmény.

Rimaspálfi fogasztási és értékesítő szövetkezet tulajdonát képező **29. számú** **Kozmasház** a hozzátartozó épületekkel, 10 hold szántó és kaszálóval hat egyházi után következő évekre **1909. január hó 1-ső napjától** bérbe adandó, magánlakásnak értek áron is eladó. A feltételek az igazgatóságunk megtekintetűk. — Kelt Rimaspálfián, 1908. október 28-án.

Az Igazgatóság.

Orgona, zongora, harmónium,

valamint mindennemű mechanikai hangszerek készítését, javítását és hangolását elvállalja szakszerű pontossággal, legmérsékeltbb árak mellett végzi és a vidék bármely részébe készséggel megy

BERTEK JÁNOS,

orgonaépítő.
Lakás és műhely:
Sajógömörön,
(Csók András házában.)

Tanuló.

Egy 13-14 éves, 1-2 polgárit vagy középis-kolát végzett fiu tanu-lóul felvétetik: Rima-szombatban

RÓTH GÉZA

vaskereskedésében. 1-2